

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 94/2018-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. marca 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátkou Mgr. Romanou Paliderovou, Jégého 220/19, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 601/2013 a postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Co 167/2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. marca 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských

práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 601/2013 (ďalej len „namietané konanie okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Co 167/2017 (ďalej len „namietané konanie krajského súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že namietané konanie okresného súdu bolo iniciované na základe sťažovateľovho návrhu z 30. októbra 2013, ktorý bol doručený okresnému súdu 5. novembra 2013. Týmto návrhom sa sťažovateľ domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by okresný súd určil, že žalovaný ([REDACTED]) je povinný zvolať schôdzu vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome na ulici [REDACTED] písomnou formou doručenou každému vlastníkovi bytu pre účely zákonného prerokovania a následne hlasovania vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome [REDACTED] vo veci súvisiacej s obnovou bytového domu [REDACTED]. Sťažovateľ v sťažnosti zhodnotil doterajší priebeh namietaného konania okresného súdu a detailne opísal dôvody, pre ktoré by mal okresný súd jeho návrhu vyhovieť.

3. Skutočnosť, že o sťažovateľovom odvolaní, ktoré bolo doručené okresnému súdu 2. mája 2017, nebolo do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu krajským súdom právoplatne rozhodnuté podľa sťažovateľa *„jednoznačne preukazuje zbytočné súdne prietahy a neefektívne konanie súdu, následkom čoho k dnešnému dňu uplynula lehota od podania návrhu žaloby zo dňa 30.10.2013 štyri roky a viacej ako štyri mesiace a doteraz nie je vec právoplatne ukončená“*.

4. Sťažovateľ poukázal na skutočnosť, že 14. júla 2014 podal predsedníčke okresného súdu sťažnosť na prietahy v konaní. Podpredsedníčka okresného súdu vo svojom stanovisku z 11. augusta 2014 uviedla, že sťažnosť na prietahy v konaní považuje za neopodstatnenú, pretože z prehľadu úkonov vykonaných v namietanom konaní okresného súdu vyplýva, že okresný súd vo veci koná plynulo.

5. Sťažovateľ zhodnotil, že „predmet namietaného konania nie je ani faktický tak zložitý, aby objektívne podmieňoval dlhšiu dobu na prípravu konania.

Napriek tomu, že zabezpečenie pomoci je v rukách štátu - Okresného súdu v Trnave, tento bez primeraných dôvodov nekoná resp. nekoná primerane k svojim možnostiam a naliehavosti veci, keď koná tak neefektívne koná, následkom čoho je spôsobované pretrvávajúce protiprávneho stavu.

Včasné rozhodnutie Okresného súdu v Trnave v predmetnom konaní by odstránilo stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádzam, čo je podľa rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky účelom základného práva na prerokovanie veci efektívne a bez zbytočných súdnych prieťahov.“

6. V nadväznosti na už uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vo veci samej takto rozhodol:

„1. Okresný súd v Trnave a následne Krajský súd v Trnave v konaní pod sp. zn.:19C/601/2013-9 porušili základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci efektívne a bez zbytočných súdnych prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na prerokovanie veci podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 5.000,- EUR, ktoré mu je Okresný súd v Trnave povinný zaplatiť do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd v Trnave je povinný zaplatiť advokátovi trovy právneho zastúpenia pred ústavným súdom.“

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

9. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011, I. ÚS 143/2014).

11. Sťažovateľ sa sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v namietanom konaní okresného súdu, ako aj postupom krajského súdu v namietanom konaní krajského súdu.

12. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

13. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu

14. Lustráciou v registri konaní ústavného súdu bolo zistené, že sťažovateľ sa už v súvislosti s prietáhmi okresného súdu v namietanom konaní v minulosti obrátil na ústavný súd s viacerými ústavnými sťažnosťami. V konaní vedenom pod sp. zn. I. ÚS 78/2015 a sp. zn. I. ÚS 553/2015 ústavný súd uznesením odmietol ústavné sťažnosti sťažovateľa ako zjavne neopodstatnené a v konaní vedenom pod sp. zn. I. ÚS 515/2016 ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

15. Z predloženej dokumentácie vyplýva, že návrh na začatie konania bol okresnému súdu doručený 5. novembra 2013, pričom okresný súd 21. januára 2014 vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku. Sťažovateľ podaním doručeným okresnému súdu 26. februára 2014 požiadal o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov a tiež o nariadenie predbežného opatrenia. Okresný súd uznesením z 27. júna 2014 vyzval sťažovateľa na odstránenie nedostatkov návrhu na začatie konania, ako aj návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Okresný súd v súvislosti s návrhom sťažovateľa na oslobodenie od súdnych poplatkov vyzval sťažovateľa na preukázanie jeho osobných a majetkových pomerov a zisťoval, či sťažovateľ poberá sociálne alebo dôchodkové dávky a v akej výške. Sťažovateľ 1. augusta 2014 doručil doplnenie návrhu na začatie konania. Okresný súd

uznesením č. k. 19 C 601/2013-67 z 11. decembra 2014 rozhodol o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov. Proti označenému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 25 Co 295/2015-74 zo 17. februára 2016 tak, že uznesenie okresného súdu z 11. decembra 2014 zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ podaním doručeným okresnému súdu 29. februára 2016 žiadal o rozšírenie okruhu žalovaných v 2. rade o ním uvedené fyzické osoby. Okresný súd uznesením č. k. 19 C 601/2013-90 zo 6. júla 2016 sťažovateľovi opätovne nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov. Sťažovateľ doručil okresnému súdu 29. júla 2016 podanie, v ktorom uviedol, že podáva „1. sťažnosť 2. odvolanie“, poukázal na nesprávnosti v uznesení okresného súdu a žiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov v plnom rozsahu. Okresný súd uznesením č. k. 19 C 601/2013-95 z 9. marca 2017 opravil nesprávnosti v uznesení zo 6. júla 2016 a zároveň uznesením č. k. 19 C 601/2013-96 zamietol sťažnosť sťažovateľa. Proti uzneseniam okresného súdu z 9. marca 2017 doručil sťažovateľ 2. mája 2017 okresnému súdu odvolanie.

Ústavný súd telefonickým dopytom 7. marca 2018 zistil, že okresný súd predložil spisový materiál krajskému súdu 22. augusta 2017. Konanie je na krajskom súde vedené pod sp. zn. 25 Co 167/2017.

16. Poukazujúc na svoju ustálenú judikatúru ústavný súd konštatuje, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je skutočnosť, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcejmu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

17. S prihliadnutím na uvedené ústavný súd konštatuje, že v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu okresný súd nemohol podniknúť žiadne kroky na odstránenie stavu právnej neistoty sťažovateľa v napadnutom konaní, keďže 22. augusta 2017 predložil súdny spis krajskému súdu na účely rozhodnutia o opravnom prostriedku. Predložením spisu krajskému súdu spolu s opravným prostriedkom sťažovateľa okresný súd vykonal všetky

zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie právnej neistoty sťažovateľa v konaní pred súdom prvého stupňa v súvislosti s podaniami sťažovateľa. Keďže spisový materiál sa v čase podania ústavnej sťažnosti nenachádzal v dispozičnej sfére okresného súdu, okresný súd tak v čase podania ústavnej sťažnosti nemohol porušovať základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

18. Nadväzne na chronológiu procesných úkonov v namietanom konaní okresného súdu uvedenú v bode 15 tohto uznesenia v súvislosti s početnými podaniami sťažovateľa doručenými okresnému súdu ústavný súd konštatuje, že dĺžku namietaného konania okresného súdu ovplyvnili aj sťažovateľom podané procesné návrhy. Ústavný súd zohľadňuje, že sťažovateľ ako účastník konania má nesporne právo na procesné úkony, ktoré urobil, na druhej strane však poukazuje na to, že za prietahy vzniknuté v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkom konania nemožno pripísať zodpovednosť na vrub súdu konajúcemu vo veci. Poukazujúc na doterajšiu judikatúru, čas, ktorý bol nevyhnutný na rozhodnutie o procesných návrhoch sťažovateľa, ústavný súd nezapočítal do doby zbytočných prietahov v konaní okresného súdu (m. m. III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04).

19. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť v časti namietajúcej postup okresného súdu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu

20. Ústavný súd so zreteľom na dikciu § 20 zákona o ústavnom súde konštatuje, že hoci mu sťažovateľ prostredníctvom kvalifikovanej právnej zástupkyne spolu s návrhom doručil aj splnomocnenie na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, predmetné splnomocnenie bolo udelené výlučne na zastupovanie „*v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky vedenom na základe sťažnosti proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní pod číslom 19 C 601/2013*“, nie však proti postupu krajského súdu v namietanom konaní krajského súdu.

21. Ústavný súd v zhode so svojou skoršou judikatúrou považuje za potrebné zdôrazniť, že zmyslom inštitútu splnomocnenia je, že sa udeľuje inej osobe v rozsahu presne vymedzenom splnomocniteľom, pričom splnomocniteľ uvedeným úkonom dáva tretím osobám najavo, v akom rozsahu ho splnomocnená osoba zastupuje.

22. V súvislosti s uvedeným nedostatkom ústavný súd pripomína, že tento nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010, I. ÚS 547/2016, I. ÚS 432/2016). Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

23. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej postup krajského súdu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nespĺnenie zákonom predpísaných náležitostí.

24. Nad rámec uvedeného dôvodu odmietnutia ústavný súd dodáva, že dĺžka namietaného konania krajského súdu od predloženia súdneho spisu okresného súdu (22. augusta 2017) do dňa podania ústavnej sťažnosti je na hranici ústavnej akceptovateľnosti a nesignalizuje namietané porušenie sťažovateľom označených práv. Z uvedeného vyplýva, že aj v prípade, že by sťažnosť v tejto časti nebola odmietnutá pre nedostatok zákonom predpísaných náležitostí, bola by odmietnutá z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

25. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia označeného práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 ústavy).

26. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že toto rozhodnutie nebráni sťažovateľovi obrátiť sa opätovne so sťažnosťou na ústavný súd, ak by v budúcnosti postupom okresného súdu, resp. krajského súdu dochádzalo k zbytočným priet'ahom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. marca 2018